

Besök hos Urban Mårtensson

Söndagen den 5 oktober gjorde avdelningen ett besök hos Jan Urban Mårtensson och hans privata museum, strax utanför Trelleborg. Jan är till vardags maskinist i Scandlines färjor i Trelleborg och har alltid varit intresserad av tekniska prylar. När vi frågade om hur länge han samlat, så uppskattade han detta till cirka 40 år. En uppgift vi knappast tvivlade på. Här fanns mycket intressant att titta på, mestadels gammalt. Det fanns många gamla motorer från början av förra seklet, traktorer, bilar, lastbilar och en massa andra antika och fina saker. Själva huset allt förvarades i hade Jan själv byggt upp och inrett.

Efter att hälsat oss välkomna så fick vi möjlighet att själva gå runt i små grupper och titta. Under tiden förberedde Jan några överraskningar till oss. Den första var en liten 1-cyl oljemotor av fabrikat Lister. Denna hade fungerat som stationär motor och via rem drivit andra maskiner. Motorn gick fantastiskt fint och spred ett trevligt dunk-dunk ljud trots att den inte var så stor.

Strax intill stod en annan liknande motor som såg använd ut och sades ha drivit en cementblandare. Vi kunde se att delar av en kåpa anfräts av kalken i cementen. Detta påverkade knappast funktionen då även denna gick jämnt och fint.

Efter denna trevliga inledning passade det bra med en kopp kaffe med tilltugg. Detta var framdukat på flaket till en speciell flakmoped, som ingen av oss tidigare sett. Härfter blev det åter igen fritt fram att titta runt. Mot slutet av visningen hade Jan dragit ut en vagn med en lite kraftigare motor av fabrikat International fastmonterad på. Detta var också en motor avsedd att driva andra maskiner via fem. I detta fall visade det sig att motorn skulle driva en kapsåg, vilket Jan visade lite senare. Sågklingan uppskattades till ca 60-70cm i diameter och motorn sackade inte nämnvärt när några kraftiga grenar kapades.

Slutligen lyfte Jan på kapellet till en gammal asfaltsvält eller trumla, som stod utomhus i en hörna. Det mesta av färgen var borta och rosten hade gnagt betänkligt på vissa delar. Jan berättade att han blivit tillfrågad om han ville ha den och därefter hade den mest stått under presenningen. Senast motorn startades hade varit för minst tre år sedan. En av gubbarna i gänget gjorde några försök med startveven men ingenting hände. Det gällde att sätta fart på ett svänghjul och när Jan själv tog över vevandet så smäll motorn plötsligt igång med några ettriga puffar!

Efter ca tre timmars intresserat tittande kände vi oss nöjda och tackade Jan Urban Mårtensson för en mycket givande eftermiddag!

Stort tack till att vi fick göra ett besök hos dig Jan! Hälsar kompisarna i Klubb Maritim Malmö!

Text och bilder: Johnny Nilsson